

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण

प्राधिकृत प्रकाशन

मंगळवार, मे २०, २००३/वैशाख ३०, शके १९२५

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग एक—मध्य उप-विभाग

निवृत्तिवेतनधारकांच्या निवृत्तिवेतनात सुधारणा करणेबाबत.
प्रादेशिक भाषा उत्तीर्ण होण्याबाबतची अट शिथिल करणेबाबत.

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ८ मे २००३

- संदर्भ.—(१) शासन अधिसूचना, सा.प्र.वि.,क्र. मभाप.१०८७/१४/प्र.क्र.२/८७२, दिनांक ३० डिसेंबर १९८७.
(२) शासन अधिसूचना, सा.प्र.वि.,क्र. काभप.१०९७/१६५२/प्र.क्र.७२/९७/२०-ब, दिनांक ७ फेब्रुवारी २००१.
(३) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.सेनिवे.१००१/९८/सेवा-४, दिनांक २९ डिसेंबर २००१.
(४) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.सेनिवे.१०९९/३०२/सेवा-४, दिनांक १५ नोव्हेंबर १९९९.

शासन निर्णय

क्रमांक मभाप.१००२/प्र.क्र.३८/०२/२०-ब.—शासन अधिसूचना, सामान्य प्रशासन विभाग, दिनांक ३० डिसेंबर १९८७ अन्वये शासकीय कर्मचाऱ्यांना मराठी भाषा उत्तीर्ण होणे आवश्यक ठरविण्यात आलेले आहे. सर्वसाधारणपणे शासकीय कर्मचाऱ्यांनी सेवानिवृत्तिपूर्वी मराठी भाषा परीक्षा उत्तीर्ण केलेली आहे किंवा कसे ही बाब त्यांच्या सेवापुस्तकात घेण्यात आलेल्या नोंदीवरून प्रमाणित होते. तथापि, शासनाच्या असे निदर्शनात आणण्यात आलेले आहे की, बऱ्याचशा निवृत्तिवेतनधारकांच्या प्रकरणी त्यांनी मराठी भाषा परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याबाबतची नोंद त्यांच्या सेवापुस्तकात उपलब्ध नसल्यामुळे, वेतन पडताळणी पथकांनी याबाबत आक्षेप घेतलेला असून अशी प्रकरणे संबंधित कार्यालये/विभागांना परत पाठविली आहेत. परिणामी अशा प्रकरणांना अंतिम स्वरूप न दिले गेल्यामुळे संबंधित निवृत्तिवेतनधारकांच्या निवृत्तिवेतनात सुधारणा करण्याबाबतची कार्यवाही अद्याप पूर्ण झालेली नाही.

२. दरम्यानच्या कालावधीत मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी सुओ-मोटू रिट पिटीशन क्र. २४३२/१९९९ व रिट पिटीशन क्र. १७४७/१९९९ या प्रकरणी दिनांक २४ ऑगस्ट १९९९ रोजी दिलेल्या निवाड्यानुसार दिनांक १ जानेवारी १९९६ ते ३० जून १९९९ पर्यंतच्या कालावधीची सुधारित निवृत्तिवेतनविषयक लाभांची थकबाकी तीन समान वार्षिक हप्त्यात देण्याबाबतची कार्यवाही पूर्ण व्हावी या दृष्टीने शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, दिनांक २९ डिसेंबर २००१ अन्वये दिनांक १ जानेवारी १९९६ ते ३० जून १९९९ या कालावधीत सेवानिवृत्त झालेल्या ज्या निवृत्तिवेतनधारकांच्या प्रकरणी त्यांच्या सेवापुस्तकात “ प्रादेशिक भाषा विषयक परीक्षा ” उत्तीर्ण झाल्यासंबंधात कोणतीही नोंद अस्तित्वात नसेल, मात्र जर ते तात्पुरते निवृत्तिवेतनधारक असतील तर केवळ अशा स्वरूपाच्या प्रकरणी “ प्रादेशिक भाषा विषयक परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याची नोंद सेवापुस्तकात असणे ” ही अट एक खास बाब म्हणून शिथिल करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

३. मा. उप लोक आयुक्त यांनी एका शासकीय कर्मचाऱ्याच्या प्रकरणी शासनास सादर केलेल्या अहवालाद्वारे अशी शिफारस केलेली आहे की, ज्या कर्मचाऱ्यांचे निवृत्तिवेतन पाचव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशी लागू करण्यापूर्वी असुधारित वेतनश्रेणीत अंतिमतः निश्चित करण्यात आलेले असेल त्याच्या प्रकरणी आता त्यांना सुधारित वेतन मंजूर करताना मराठी भाषा परीक्षा विषयक नियमाच्या तरतुदी लागू करून त्यांना सुधारित निवृत्तिवेतन मिळण्यापासून वंचित ठेवणे उचित नाही. त्यामुळे उपरोक्त दिनांक २९ डिसेंबर २००१ मध्ये दिनांक ३० जून १९९९ ही जी काल मर्यादा विहित करण्यात आलेली आहे, ती वगळण्यात यावी व सदरहू आदेश तदनंतरच्या कर्मचाऱ्यांनाही लागू करण्यात यावे. मा. उप लोक आयुक्त यांची वरील शिफारस शासनाच्या विचाराधीन होती. शासन आता खालीलप्रमाणे सुधारित आदेश निर्गमित करित आहे :—

(अ) ज्या सेवानिवृत्त शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या प्रकरणी त्यांचे निवृत्तिवेतन १९९६ पूर्वीच्या असुधारित वेतनश्रेणीत (वरील संदर्भ क्र. १ येथे नमूद करण्यात आलेल्या दिनांक ३० डिसेंबर १९८७ च्या अधिसूचनेतील नियम क्र. ५ मधील तरतुदीनुसार वेतनवाढी रोखण्याबाबतची कार्यवाही न करता) तात्पुरती अथवा अंतिमतः निश्चित केलेले असेल व प्रदान करण्यात येत असेल तर केवळ अशा कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत त्यांनी " मराठी भाषा परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक असणे " ही अट एक खास बाब म्हणून शिथिल करण्यात येत आहे. हा निर्णय फक्त दिनांक १ जानेवारी १९९६ ते ३० एप्रिल २००३ या कालावधीत सेवानिवृत्त झालेल्या/होणाऱ्या निवृत्तिवेतनधारकांच्या प्रकरणी लागू ठरेल.

(ब) राज्य शासनाच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग/कार्यालय प्रमुखांना याद्वारे सक्त सूचना देण्यात येत आहेत की, त्यांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत उपरोक्त शासन अधिसूचना, सा.प्र.वि., दिनांक ३० डिसेंबर १९८७ व दिनांक ७ फेब्रुवारी २००१ आणि शासन निर्णय, सा.प्र.वि., क्र. हि.भा. १०८३/१४४८/२०, दिनांक १ डिसेंबर १९८४ तसेच शासन अधिसूचना क्र. टॅलेप्र. १०८१/सीआर. ३४४/२०-ब, दिनांक ६ मे १९९१ मधील तरतुदींचे काटेकोरपणे पालन यापुढे केले जाईल याची दक्षता घ्यावी व सदरहू आदेशांचे पालन करण्यात कुचराई झाली तर संबंधित विभाग/कार्यालय प्रमुखांना जबाबदार धरण्यात येईल याची कृपया नोंद घ्यावी.

(क) विभाग/कार्यालय प्रमुखांना खालीलप्रमाणे कार्यवाही तातडीने करण्याबाबत सूचना देण्यात येत आहेत :—

(I) दिनांक ३० एप्रिल २००३ नंतर सेवानिवृत्त होणाऱ्या शासकीय कर्मचाऱ्यांनी उपरोक्त दिनांक ३० डिसेंबर १९८७ च्या अधिसूचनेतील तरतुदीनुसार मराठी भाषा परीक्षा उत्तीर्ण केलेली आहे किंवा कसे याबाबत तातडीने आढावा घ्यावा व ज्या कर्मचाऱ्यांनी वरील नियमांचे पालन केलेले नसेल त्यांच्या प्रकरणी नियमानुसार वेतनवाढी रोखण्याबाबतची, त्यासंबंधात त्यांच्या सेवापुस्तकात आवश्यक ती नोंद घेण्याबाबतची व अन्य अनुषंगिक कार्यवाही विनाविलंब करावी.

(II) उपरोक्त शासन अधिसूचना दिनांक ३० डिसेंबर १९८७ व तदनुषंगाने निर्गमित करण्यात आलेले अन्य आदेश सर्व विभाग/कार्यालय प्रमुखांनी त्वरित व यापुढे दर दोन वर्षांनी त्यांच्या आस्थापनांवरील सर्व कर्मचाऱ्यांच्या निदर्शनास आणून त्यांना मराठी भाषा परीक्षा उत्तीर्ण होणे ही कर्मचाऱ्यांची वैयक्तिक जबाबदारी असून सदरहू परीक्षा उत्तीर्ण होणे सक्तीचे असल्याबाबत जाणीव करून द्यावी.

(III) या आदेशातील वरील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करून भविष्य काळात " मराठी भाषा उत्तीर्ण होणे आवश्यक असणे " ही अट पुन्हा शिथिल करण्याची वेळ शासनावर येणार नाही याबाबत सर्वतोपरी दक्षता घेण्यात यावी. अन्यथा याबाबत विभाग/कार्यालय प्रमुखांना जबाबदार धरण्यात येईल. हे आदेश वित्त विभागाच्या अनौ. संदर्भ क्र. १०३/०३/सेवा-४, दिनांक २१ एप्रिल २००३ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

श. रा. जोशी,
शासनाचे उप सचिव.

प्रति,

राज्यपाल यांचे सचिव,
मा. मुख्य मंत्री यांचे सचिव,
मा. उप मुख्य मंत्री यांचे सचिव,
सर्व मंत्री आणि राज्य मंत्री यांचे खाजगी सचिव,
मुख्य सचिव/अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई,
* प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
* सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
* सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई,
* महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर,
* महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परीक्षा), मुंबई/नागपूर,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
भाषा संचालक, मुंबई,
निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई,
सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
सामान्य प्रशासन विभागाची सर्व कार्यासने,
निवड नस्ती.

*पत्राने.